

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO
nematerialaus
kultūros paveldo
samprata

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO nematerialaus kultūros paveldo samprata

**157 AKREDITUOTOS NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS ,
ATLIEKANČIOS PATARĖJŲ FUNKCIJAS**

pvz.

**Tarptautinė liaudies meno organizacija (IOV)
Smitsonian buities ir kultūros paveldo institutas
Europos tradicinių žaidimų ir sporto asociacija
CIOFF**

Tarptautinė tradicinės muzikos taryba, kt.

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

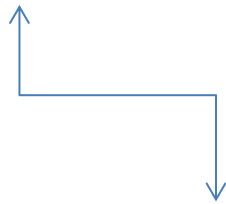
Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO Nematerialaus kultūros paveldo samprata

Pamatinės Konvencijos sąsajos

(preambulė)

NKP

Darnumas

Materialus kultūros paveldas

Kultūrų įvairovė

Globalizacijos, socialinių pokyčių

veiksniai

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO nematerialaus kultūros paveldo samprata

Suderinamumas su tarptautiniais žmogaus teisių dokumentais, taip pat su žmonių savitarpio pagarbos ir tvarios plėtros (darnumo) reikalavimais.

Pavyzdys, 2019 gruodžio 13 d. dėl antisemitinių ir rasistinių pasireiškimų **Aalst karnavalas (Belgija)** išbrauktas iš Reprezentatyviojo sąrašo

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO nematerialaus kultūros paveldo samprata

Suderinamumas su tarptautiniais žmogaus teisių dokumentais, taip pat su žmonių savitarpio pagarbos ir **tvarios plėtros (darnumo)** reikalavimais.

Nematerialaus kultūros paveldo sąsajos su darnia plėtra:

- socialiniu įtraukumu
- maisto žiniomis ir patirtimis
 - sveikatos priežiūra
 - kokybišku švietimu
 - lyčių lygybe
 - vandens naudojimu
- pajamų šaltiniais, deramu darbu
 - turizmu
 - aplinkosauga

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO Nematerialaus kultūros paveldo samprata

Tikslai

- Išsaugoti (safeguarding ← *protection, preservation*)

GYVYBINGUMAS/NE KONSERVACIJA/NE FIKSACIJA

- Gerbti bendruomenių NKP

PRINCIPAS IŠ APAČIOS AUKŠTYN

(*bendruomenių atstovai negali būti įvardinami valstybinių org.vadovai*)

LYGIATEISIŠKUMAS

(*jokios bendruomenės NKP nėra vertingesnis, reikšmingesnis, įdomesnis nei kitos bendruomenės NKP*)

- Suvokti NKP svarbą vietos, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis

- Bendradarbiauti ir padėti
PARTNERYSTĖS, BENDRUOMENĖS, NVO

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO Nematerialaus kultūros paveldo samprata

Nematerialaus kultūros paveldo apibrėžimas (2 str.) (taiko 178 valstybės)

Nematerialus kultūros paveldas – tai ilgainiui nusistovėjusi veikla, vaizdai, išraiškos formos, žinios, įgūdžiai, taip pat su jais susijusios priemonės, objektai, žmogaus veiklos produktai ir su jais susijusios kultūros erdvės, kuriuos **bendruomenės**, grupės ir kai kuriais atvejais pavieniai žmonės pripažįsta savo **kultūros paveldo dalimi**. Ši nematerialų kultūros paveldą, perduodamą **iš kartos į kartą**, bendruomenės ir grupės **nuolat atkuria** reaguodamos į savo aplinką, į sąveiką su gamta ir savo istorija, ir jis joms teikia **tapatybės ir tęstinumo pojūtį**, taip skatindamas pagarbą kultūrų įvairovei ir žmogaus kūrybingumui.

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

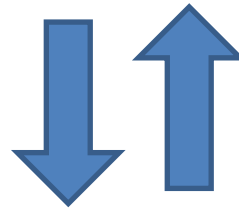

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO nematerialaus kultūros paveldo samprata

BENDRUOMENĖS

- Aktyviai dalyvauja vertybės puoselėjimo, perdavimo, priežiūros veikloje
- Suvokia vertybę kaip reikšmingą savo kultūros paveldo / tapatybės / tęstinumo dalį

Tai teikia joms džiaugsmą, skatina savigarbą, generuoja pajamas, užtikrina darnų vystymąsi

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO nematerialaus kultūros paveldo samprata

ĮTRAUKUS BENDRUOMENIŲ

DALYVAVIMAS

taip pat būtinas

Identifikuojant vertybes

inventorizuojant

(teikiant vertybių

paraiškas sąvadams)

dokumentuojant

vykdant tyrimus, mokslinę veiklą

gaivinant vertybes

užtikrinant prieigą prie vietovių ir įrangos, artefaktų, kt.

vykdant perdavimo, ugdymo veiklas

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO nematerialaus kultūros paveldo samprata

Kartos sąvoka / ilgaamžiškumas

Ši nematerialų kultūros paveldą, perduodamą iš kartos į kartą, bendruomenės ir grupės nuolat atkuria ...

- **Konvencijoje nėra nurodomas kartų skaičius ar kaip turi vykti perdavimas kartos kartai.**
- **Viena karta nebūtinai apibrėžiama 20-25 metų trukme.**

Pvz.

Meistrų ir pameistrių kartos gali reikšti trumpesnius arba ilgesnius laikotarpius

Vaikai vieni kitiems perduoda žinias apie žaidimus tik vos jaunesniems draugams

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO nematerialaus kultūros paveldo samprata

NKP GAVINIMAS KAIP FUNDAMENTALI IŠSAUGOJIMO PRIEMONĖ

Kai vertybei gresia pavojus išnykti,
bet vertybė dar gyvybinga

*Turkiška švilpimo kalba,
Reprezentatyvusis sąrašas, 2017*

NKP GAVINIMAS NESUDERINAMAS SU KONVENCIJA
Kai prikeliamos, rekonstruojamos išnykusios vertybės

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

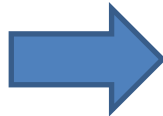

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO nematerialaus kultūros paveldo samprata

Nesuderinamos su Konvencija sąvokos AUTENTIŠKUMAS (GRYNUMAS, PRIKLAUSOMYBĖ) I

NKP

tai gyvasis, nuolat atkuriamas paveldas

šių dienų NKP ne mažiau autentiškas kaip istorinis

Bendruomenės (o ne valstybės, ekspertai ar profesionalūs atlikėjai) sprendžia, kuris NKP yra bendruomenių kultūros paveldo/kultūros tapatybės dalis

... kadangi nematerialus kultūros paveldas yra nuolat atkuriamas, terminas „autentiškumas“ yra taikomas tik materialiam kultūros paveldui ir netaikomas identifikuojant ir puoselėjant NKP, Yamato Deklaracija, Nara (Japonija), 2004

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO nematerialaus kultūros paveldo samprata

Nesuderinamos su Konvencija sąvokos

AUTENTIŠKUMAS (GRYNUMAS, PRIKLAUSOMYBĖ) II

Jei vertybė/tradicija buvo perduota iš kartos kartai

tai yra nematerialus kultūros paveldas

neatsižvelgiant į tai, ar vertybė/tradicija buvo sukurta pačios bendruomenės ar adaptuota/perimta iš kitos

Bendruomenės (o ne valstybės, išorės ekspertai ar profesionalūs atlikėjai) sprendžia, kuris NKP yra bendruomenių kultūros paveldo/kultūros tapatybės dalis

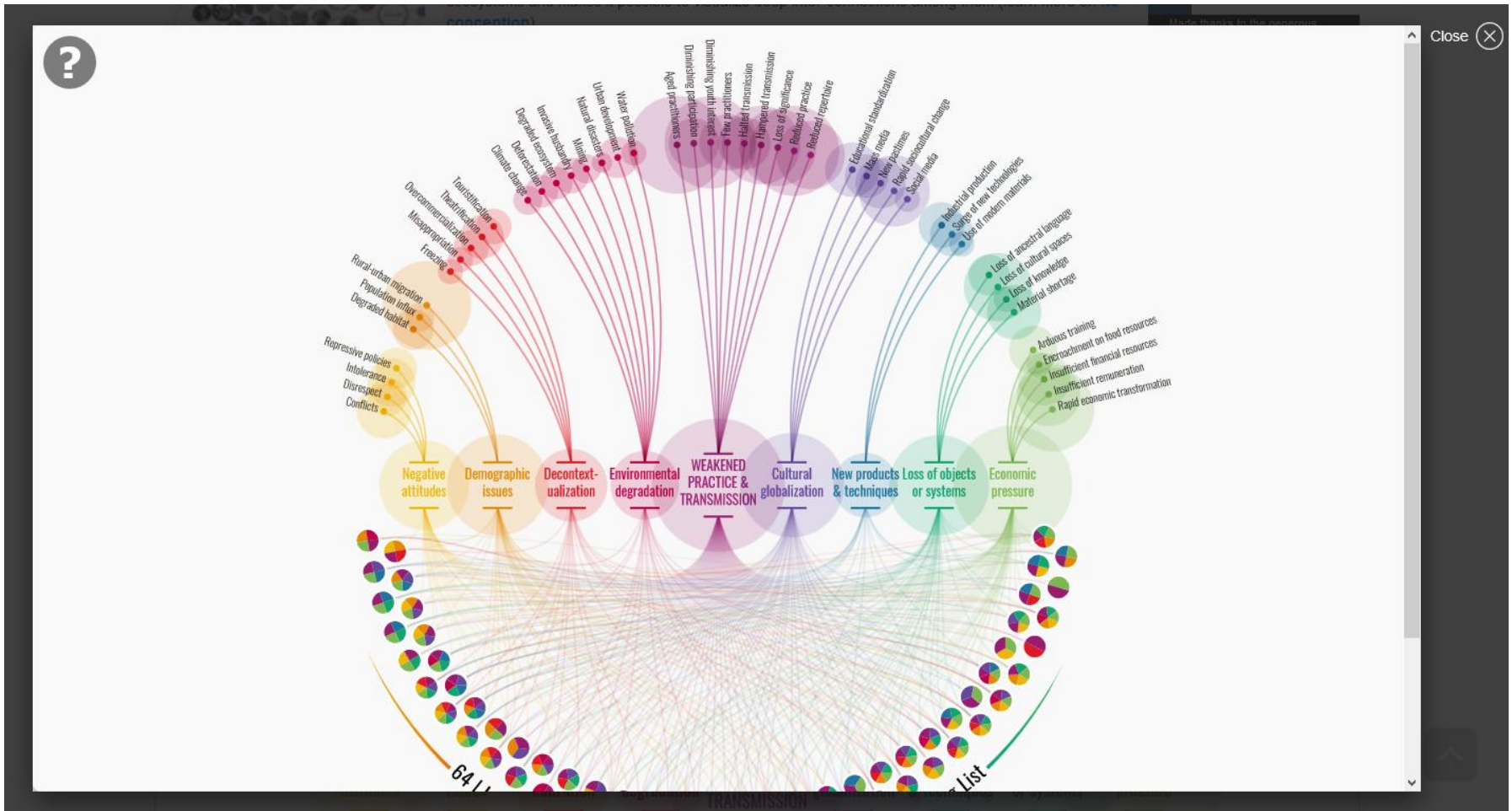
Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO nematerialaus kultūros paveldo samprata

Grėsmės

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO nematerialaus kultūros paveldo samprata

Grėsmės

DEKONTEKSTUALIZACIJA

**(turizmas, sceniškumas, komercializacija, nusavinimas,
užkonservavimas/užšaldymas, folklorizacija, kt)**

NKP – pvz. prekė, paslauga turistams (nenatūraliai transformuojamas įvykių periodiškumas)

Kinta reikšmė ir funkcija

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO nematerialaus kultūros paveldo samprata

Grėsmės

KULTŪRINĖ GLOBALIZACIJA

Švietimo standartizacija

Masinės žiniasklaidos priemonės

Pramogų pramonė

Spartūs socialiniai pokyčiai

Kitos grėsmės: negatyvus požiūris, demografiniai pokyčiai, blogėjanti aplinkos situacija, nykstančios veiklos ir perdavimas, modernizacija, objektų ir sistemų (kalbos, žinių) praradimas, ekonominiai veiksniai/spaudimas

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO nematerialaus kultūros paveldo samprata

Nacionaliniai sąvadai

UNESCO nematerialaus kultūros paveldo sąrašai ir registras

- Reprezentatyvusis žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašas (**463 vertybės**)
- Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašas (**64 vertybės**)
- Gerosios nematerialaus kultūros paveldo apsaugos patirties (veiklų) registras (**22 pavyzdžiai**)

IŠ VISO 549 VERTYBĖS 127 VALSTYBĖSE

2019 m. gruodžio 14 d.

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO nematerialaus kultūros paveldo samprata

Nematerialaus kultūros paveldo (NKP) sritys

- ☐ žodinės kūrybos tradicijos ir raiškos formos

(pvz. pasakojimai, žodinė poezija, epai)

Kalba, tarmės kaip priemonė NKP raiškai, bet ne kaip atskira sritis

- ☐ atlikimo menai *(pvz. muzika, šokis, teatras)*

- ☐ papročiai, apeigos ir šventiniai renginiai

(pvz. ūkininkavimas, kalendorinės šventės)

daugelis NKP raiškų susijusios su tikėjimais ir religijomis

- ☐ su gamta ir visata susijusios mokslo sritys ir veikla

(pvz. gydymas, žolininkystė, astrologija, vandens priežiūros sistemos)

- ☐ tradiciniai amatai

(pvz. audimas, kaukės, keramika, architektūra)

- ☐ Tradiciniai žaidimai, kulinarinės tradicijos, ūkininkavimo tradicijos, piligrimystė, atminties vietos...

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

Reprezentatyvusis žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašas

Gada sistema, vietos socio politinė oromo demokratinė sistema (Etiopija, 2016)

Politinė, ekonominė, socialinė ir religinė bendruomeninė veikla, skirta konfliktų sprendimui ir žmonių gerovei

Mokymas vyksta 5 etapais, tik vyrai (moterys konsultuojamos dėl savo teisių), susirinkimai po platanu (Gada simboliu), mokoma istorijos, teisės, ritualų, kosmologijos, mitų

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

Reprezentatyvusis žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašas

Jeju Haenyeo/ moterų narių kultūra (Korėja)

Jeju saloje moterų bendruomenė (kai kurios 80 m. amžiaus) neria be deguonies kaukių į 10 m. gylį rinkti vėžiagyvių, jūrų ežių

Dirba 7 val. per dieną, 90 d. per metus, kiekvienu nėrimu sulaiko kvėpavimą 1 min, išnirdamos išleidžia ypatingą garsą, prieš neriant malda Jamsugut, jūros deivei

3 meistriškumo lygiai: hagun, junggun and sanggun (mokytojos)

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

Reprezentatyvusis žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašas

Mangal Shobhajatra on Pahela Baishakh (Bangladešas, 2016)

Dhaka universiteto dailės fakulteto studentų ir dėstytojų festivalis, švenčiamas balandžio 14 d.

Ištakos 1989 m. – pasipriešinimas prieš karinę diktatūrą

Dieną prieš festivalį jaunimas gamina kaukes, vaizduojančias gėrio ir blogio jėgas

Gyvasis sakalininkystės paveldas

Jungt. Arabų Emyratai, Austrija, Belgija, Čekija, Prancūzija, Vokietija, Vengrija, Italija, Kazachstanas, Korėjos Respublika, Mongolija, Marokas, Pakistanas, Portugalija, Kataras, Saudo Arabija, Ispanija, Sirija

(4000 m.)

Metodas panašus (paukščių maitinimas, priežiūra, mokymas), šalių ypatumai

Ilgainiui nusistovėjusios socialinės ir kultūrinės funkcijos
Nusistovėjusios bendruomenės (kelionės, pasakojimai, sąsajos su gamta ir istorija)

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

Reprezentatyvusis žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašas

Bendrų interesų organizavimosi idėja ir praktika kooperatyvuose (Vokietija, 2016)

¼ populiacijos – kooperatyvų nariai (fermeriai, amatininkai, kepėjai, mėsininkai, perpardavinėtojai)

- 160 metų istorijos (ištakos ekonominės)
- Šiuolaikinėje visuomenėje: aplinkosauginiai, socialiniai tikslai
- Žinių ir patirties jaunimui perdavimas
- Demokratiškos visuomenės organizavimosi principas
- Solidarumo principas, savipagalba (Trys muškietininkai)
- Bendruomenės telkimas

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

Gerosios nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo praktikos pasaulyje

Legendų žemė – pasakojimų tradicijos atgaivinimas Kronobergo regione (Pietų Švedija, 2018)

1980 m. mokytojai ir mokytojai Kronobergo regione surengė festivalį, kuriame diskutuota apie pasakojimo tradiciją

1990 m. įkurtas Kronobergo pasakotojų tinklas (500 narių, asociacija) tikslas – pasakojimo tradicijos atgaivinimas

Asociacija inicijavo Legendų žemės programą: pasakojimo festivalį, jaunimo stovyklas, veiklas mokyklose ir akademijoje, mokymus būsimiems mokytojams, terapijos seansus

Sąsajos su kitomis NKP ir KP formomis

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

Gerosios nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo praktikos pasaulyje

Žaidimų įvairovės programa – tradicinių žaidimų išsaugojimas Flandrijoje (Belgija, 2011)

Sportas, fiziniai pratimai, šokiai, žaidimai su kamuoliais, rutuliais, šaudymas, kt. ir akrobatika: 23 rūšys tradicinių veiklų

2004 m. NVO Sportimonium, kartu su kt. vietos bendruomenėmis ir asociacijomis, skėtinėmis organizacijomis

Veiklos: festivaliai, leidiniai, pasirodymai, tyrimai, paskolų paslaugos (suteikiančios žmonėms galimybę įsigyti tradiciniams žaidimams reikalingą įrangą), Tradicinių žaidimų parkas, dokumentavimo centras, puoselėtojų sąmoningumo skatinimas, naujų narių (ypatingai jaunimo ir moterų) pritraukimas

Atgaviniavimo modelis vietos, regioninių, nacionaliniu ar tarptautiniu mastu gali būti pritaikomas ir kitur.

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

Gerosios nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo praktikos pasaulyje

Bendruomenės projektas -Rovinj/Rovigno gyvosios kultūros apsauga: Batana Eko muziejus (Kroatija, 2016)

Batana – tradicinis žvejų laivo tipas Rovinj mieste. Šeimyninis amatas nyko, tapo nepopuliarus dėl pramoninės žvejybos. 2004 m. vietos entuziastai įkūrė asociaciją. Tikslas – išsaugoti šį žvejybos tipą ir su tuo susijusias praktikas (tarmę ir dainas).

Ne pelno siekianti org. Batana namas, Rovini m. paveldo muziejus, Rovini istorijos tyrimų centras, Rovini italų bendruomenė įkūrė Batana Eko muziejų. Tikslas – sąmoningumo skatinimas.

Veiklos: mokymai, susiję su batana praktikomis, nuolatinė laivų ir įrangos ekspozicija, laivų gamybos ir taisymo mokymai, mokymų medžiagos leidyba, regatos, jaunimo įtraukimas, ekskursijos su gidais.

Partnerystės nacionaliniu ir tarptautiniu mastu, dalyvavimas festivaliuose, regatose, diskusijose apie batana vaidmenį bendruomenėse.

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

Gerosios nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo praktikos pasaulyje

Karilijono kultūra: apsauga, perdavimas, mainai ir sąmoningumas (Belgija, 2014)

Karilijonu skambinama tradiciškai per turgaus ir švenčių dienas. Karilijono išsaugojimo programa 76 Belgijos miestuose (ir 30 kitų pasaulio šalių).

2 pagr. NVO: Flamanų karilijono asociacija ir Valonų skambinimo varpais asociacija; dar vietos „karilijono draugų“ org. 15 miestų.

Tikslai: išsaugoti istorinius karilijono kultūros komponentus (praktiką, repertuarą, instrumentus, muziką, žodinę ir rašytinę istoriją); užtikrinti tęstinumą ir darnų karilijono, kaip gyvojo paveldo, kultūrinės tapatybės ir socialinės sanglaudos stiprinimo priemones, vystymąsi, vykdyti edukacijas, restauravimo veiklas .

Karališkoji Mechelen karilijono mokykla
Naujų aranžuočių, kompozicijų, naujų žanrų kūrimas.
Tradicijos ir inovacijos kombinacija.
Partnerystės, pagarba vietos meistrams ir atlikėjams.

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

Gerosios nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo praktikos pasaulyje

Oselvar laivas – tradicinio laivininkystės gamybos mokymo proceso integravimas į šiuolaikinį kontekstą (Norvegija, 2016)

Iki 1940 m. tai pagr. Vakarų Norvegijos transporto priemonė. Sparčiai nyko dėl šiuolaikinių laivų ir sausumos kelių plėtotės, sudėtingos technologijos (500–600 val.).

1997 m. Laivų statytojų gildija, Os savivaldybė, Hordaland grafystė, Norvegijos menų taryba įsteigė nevyriausybines organizacijas – Oselvar laivų dirbtuves *Oselvarverkstaden*. Tikslas – išsaugoti Oselvar laivų tradiciją.

Veiklos: žinių perdavimas meistrų pameistriams, suteikiama galimybė naudotis infrastruktūra, įrankiais, medžiagomis ir rinka, tyrimai, demonstracijos, seminarai ir parodos.

Pastatyta daugiau nei 85 laivai, sutaisyta 40. Nuolat dirba 4 meistrai ir 5-6 mokiniai.

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

Gerosios nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo praktikos pasaulyje

Montseny patirtis: NKP inventorizavimas biosferos rezervatuose (Ispanija, 2013)

NVO Katalonijos UNESCO centro ir kt. org. (Nacionalinio parko) vykdomas projektas.

Tikslai: sudaryti NKP vertybių, esančių Katalonijos nacionaliniame parke ir Montseny biosferos rezervate, sąvadás, sukurti metodologiją ir pagrįsti NKP poveikį darniam vystymuisi; įtraukti vietos bendruomenes.

Modelis gali būti pritaikomas ir kitose bendruomenėse, kurios gyvena turtingo gamtos ir kultūros paveldo apsupty, siekiančiose gerinti gyvenimo sąlygas, įtraukti į perdavimo procesus jaunimą.

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

Gerosios nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo praktikos pasaulyje

Táncház metodas: NKP perdavimas (Vengrija 2011)

Táncház (šokių namų) modelis skirtas mokyti liaudies šokių ir muzikos. Tai tradicinių mokymo formų ir šiuolaikinių pedagoginių ir akademinų mokymo formų kombinacija.

Dalyviai mokosi iš patyrusių šokėjų stebėdami ir imituodami, pritariant gyvai muzikai ir pritaikydami savitą manierą.

Čia taip pat mokomasi dainuoti, užsiimti rankdarbiais. Šokių namai atviri visiems.

Tikslas – sukurti vertybėmis ir bendruomeniškumu grįstą susibūrimo erdvę, kurioje ugdoma ir leidžiamas laisvalaikis.

Táncház metodai taip pat naudojami meno mokyklose ir visuose švietimo lygiuose. Modelis gali būti pritaikomas bet kurioje bendruomenėje.

Kasmetinis Táncház festivalis ir mugė (seminarai, dirbtuvės, žaidimų namai, rankdarbių klubai), turinys vis kinta. Auga leidinių skaičius, kuriasi visiems prieinami archyvai .

<https://www.nordicsafeguardingpractices.org/>

Nordic Safeguarding Practices

Sharing intangible cultural heritage

Nordic Safeguarding Practices

Good practices from:

NORWAY >

GREENLAND >

FINLAND >

SWEDEN >

DENMARK >

ICELAND >

OTHERS >

LITHUANIA:

Reviving social functions of folk dance

FINLAND:

On Crafting – discussion cards

NORWAY:

Dual-language, multi-ethnic storytelling

Gerosios nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo praktikos pasaulyje

Nordic Safeguarding Practices

Norvegija

Maisto tradicijų mainai

Norvegų kaimo moterų draugija 2017 m. sukūrė interneto puslapį, kuriame žmonės dalinasi receptais (konkursas, atrankos komitetas, bibliografija, tt.) . Dabar jau daugiau nei 500 tradicinių receptų. Tikslas – įtraukti jaunimą, vaikus ir veiklius suaugusius į maisto paveldo tradicijos tęstinumo procesus.

Gerosios nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo praktikos

Nordic Safeguarding Practices

Danija

Scandi – NAVER tradicijos atgaivinimas

Amatininkų kelionės buvo gyvenimo būdas, specializuotas užkeigų ir nakvynės namų tinklas.

Nuo 2015 m. Hjerl Hede skansene vyksta 2 savaitių stovykla – Naver Camp.

Tikslas – žinomumas ir jaunimo įtrauktis (įdomi veikla/ amatas + kelionės) Įkurta tarptautinė keliaujančių amatininkų asociacija (dalyv. iš visos Europos).

Pastarąjį dešimtmetį 15-20 keliaujančių jaunų danų amatininkų

Gerosios nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo praktikas pasaulyje

Nordic Safeguarding Practices

Lietuva

Background

Background

Until the World War II, folk dances were practiced widely in everyday life of Lithuanians, mostly in rural areas. During the Soviet occupation in the following years living traditions were suppressed due to the new regime. During the 60-s, the cultural politics became less strict and there was an awakening of traditional folk dances, but now as staged performances. Several decades later a new wave of folk dancing movement was on its way. Prime movers behind the movement, was The Traditional Dance Club, established in Vilnius in 2002 by the Lithuanian Ethnic Culture Society.

The new practice of folk dancing beyond the stage became popular and people from both young and old generations took part. The Club turned to be Lithuania's leader of spreading traditional dances.

Objectives

The aim of the Lithuanian Ethnic Culture Society was to promote almost lost social function of folk dancing, which is the opposite of the dance performance on the stage. The main goals of the Club are to spread traditional Lithuanian dances to the society and to develop methods of teaching traditional dancing by cooperating with teachers from all over Lithuania and other European countries.

Country:

LITHUANIA

Author:

Tradicinių šokių klubas

Tradicinių šokių klubas (The Lithuanian Ethnic Culture Society) is a non-governmental organisation founded in 1989. It's mission is to organize activities bringing together all those who contribute to the preservation and safeguarding of Lithuanian intangible cultural heritage. The members of the Society take part in: folklore clubs, ensembles and traditional calendar festivals; promoting traditional crafts, folk arts and dialects; awareness raising, looking for synergies between intangible cultural heritage and cultural tourism, education, etc. In 2002, the Lithuanian Ethnic Culture Society gave birth to the Traditional Dance

Gerųjų praktikų, įtrauktų į gerųjų apsaugos praktikų registrus, ypatumai

- Apsaugos veiklos/ priemonės: inventorizavimui , tyrimams, perdavimui, švietimui, sąmoningumui, **gyvybingumui**, skatinimui, kt.
- Jokių apribojimų dėl programos/ projekto/veiklos/ iniciatyvos ilgaamžiškumo (kartais tik keletas metų)
- Nykstančios vertybės ir iš pačių bendruomenių kylantis noras **gaivinti** tradicijas
- Bendruomenės vienos arba kartu su kitais partneriais kuria savarankiškai veikiančias **nevyriausybinės organizacijas**
- Kuriamos bendradarbiaujančių organizacijų partnerystės , tinklai – tarptautiniai registrai taip pat prie to prisideda, **siekis bendradarbiauti**
- **Tradicinių ir šiuolaikinių** technikų, kontekstų kombinacija, integravimas, dėmė, **novatoriškumas** – būdas pritraukti jaunimą
- **Atvirumas** visiems, gali tapti **modeliu**, kuriuo galima pasinaudoti ne tik savoje šalyje, bet ir kitur

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO Nematerialaus kultūros paveldo samprata

IŠVADOS

Nematerialus kultūros paveldas

- **Gyvasis paveldas**
- **Dinamiškas, nuolat kintantis**
- **Apibrėžtas, suvoktas, pripažintas, puoselėjamas, perduodamas, prižiūrimas pačių žmonių**
(“bendruomenių, grupių ir pavienių žmonių”)

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

UNESCO nematerialaus kultūros paveldo samprata

Konvenciją aiškinantys ir papildantys dokumentai

Igyvendinimo direktyvos

(Konvencijos mechanizmas, Darna vystymosi principai)

https://unesco.lt/images/Paveldo_programos/galut_%20direktyvosn.pdf

Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos etikos principai

(bendruomenių vaidmuo ir teisės, tarpusavio pagarba, skaidrus

bendradarbiavimas, bendruomenių prieiga, moralinių ir

materialinių interesų apsauga, kintantis ir gyvybingas NKP,

grėsmių (dekontekstualizacijos, suprekinimo, kt)

identifikavimas, pagarba kultūrų įvairovei ir lyčių lygybei,

bendradarbiavimas)

https://unesco.lt/images/Etikos_principai.pdf

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

Nematerialaus kultūros paveldo samprata

Dėkoju už dėmesį!

Milda Valančiauskienė, kultūros programų vadovė, Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija,
tel. 8 5 210 73 42, milda@unesco.lt

Naudingos nuorodos:

<http://en.unesco.org/culture/ich>

<https://www.nematerialuspaveldasnvo.lt>

<https://www.nordicsafeguardingpractices.org/>